

Szerkesztőség iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1928.

XXVII. évfolyam, 91. szám.

Előfizetési árak:Egész évre ———— 12 »
Félévre ———— 6 »
Negyedévre ———— 3 »
Egy óra ———— 1 »
— Egyes szám ára 4 kr. —**Hirdetések**

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetés-irodáknak.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Péntek, április 22.

Munkásigazolványok.

Nagybecskerek, április 22.

A szocialista-lapok, melyek a legszigorubb rendszabályok dacára sem szüntetik be azt az aknamunkát, mely eddig is nem egy elvtárs vérebe és életébe került, ugyancsak híresztelik: mennyire sikerült legújabbán a mezőgazdasági munkásokat visszatartani attól, hogy a törvény követelményének megfelelően, kiváltsák munkásigazolványukat. Igaz ugyan, hogy Torontálvármegye egyes községeiben is termő talajra hullott a népámitók elvetette mag, de ma, a mikor már számok fekszenek előttünk, kitűnik, hogy a józan ész legyőzte a fecsegők szavát.

S így azon kósza hírekkel szemben, mintha az e vármegyei munkásosztály oly annyira értelmetlen volna, hogy magát saját érdekei ellen is tévutra vezetni engedné, legfényesebb bizonyítékot maga eme ócsárolni szokott munkásosztály adja, mely feljajdult ottan, a hol a megélhetési rossz viszonyok feljajdulásra készítették, de nem hagyja magát elbolondítani üres beszédekkel. Megbízható híreink szerint a vármegye munkásai igazolványaikat elég sűrűn veszik ki és az új törvény teremtette biztonság mellett egymásután kötik a munka-szerződéseket. Kell-e ennél szebb bizonyíték arra, hogy az izgató fővárosi uraságok hasztalanul rázzák a kolompot, itten nálunk nem akad birka, a melyik kövesse?

Ime néhány szám, mely minden szocialista frázisnál jobban tanuskodik munkásaink józan felfogása mellett. Április hó 15 ig pl. kiváltották munkásigazolványukat: Basahid 157, Szaján 85, Mokrin 407, Dinyás 58, Gyülvész 56, Jánosföld 140, Ó-Telek 60, Szerb-Párdány 107, T-Becse 261, Melenceze 128, Beodra 69, Józseffelva

347, Csóka 647, Monostor 31, Oroszlámos 114, Majdán 94, Rábé 90, Ó-Béba 159, Kübekháza 163, Klárafalva 52, Deszk 243, Szörög 249, Bocvár 206, M-Pade 40, T-Hegyes 129, Fény 90, Ivánda 55, N-Párdány 126, Sz-Ittebe 71, Araes 351, Karlova 127, Kumán 314, Tör-Kanizsa 253, Uj-Szent Iván 153, Ó-Szent-Iván 229, Gyála 271, Szerb Keresztur 468, Egres 78, Kis-Ósz 109, Pészak 154, Sándorháza 109, Sárafalva 156, Szent Péter 125, Billéd 339, Csátád 168, Kis Jécsa 140, Nagy Jécsa 195, Német 89. Aratási szerződés eddig 30 kötött.

A mai nap folyamán beérkezett jelentések szerint a központi járásban 1216 munkásigazolványt váltottak és 9 szerződést kötöttek a következő feltételek mellett: Az aratási szerződés: holdankint 65 kgr. buza, 2 frt kaszapénz, 1 kocsi szalma, 1 kocsi polyva.

A cséplési szerződés: 100 után 3, 1000 méter után külön 10 frt pálinkapénz és minden férfi 2 kocsi szalma.

Kukorica földre: Tisztán harmadából minden fizetés vagy robotmunka nélkül.

A nagyszentmiklósi járásból: Kis Zomboron 254, Nagy Ószön 121, Ó-Besenyőn 310, Szerb Csanádon 192, Szerb-Nagy-Szent Miklóson 346, Valkányon 194 igazolványt váltottak. Szerződés kötött 31. Jarkovácon 124 igazolványt váltottak.

Ha tekintetbe vesszük, hogy az itt feltüntetett számok csak e nagy vármegye felől beérkezett jelentésekről számolnak be, ugy kitűnik, hogy már e hó közepéig is körülbelül 140 aratási szerződést kötöttek, s hogy nem kevesebb mint 11.019 munkás váltotta ki igazolványát.

E számok ékesen bizonyítanak amellett, hogy a népámitók Torontálvármegyében hasztalan próbálnak szerencsét.

A cégfeliratok magyarosítása.

A pancsovai Gromon-egylet Rónay Jenő főispán utján a következő feliratot intézte a m. kir. kormányhoz!

A „Pancsovai Gromon Dezső magyar nyelv-terjesztő egyesület“ fennállása óta arra törekedett, hogy városunkban és környékén — mely csak egy negyed százada, hogy az anyaország-hoz csatoltatott — a nemzetiségek között a magyar haza és magyar nyelv szeretetét felébressze és növelje.

Szerény anyagi erőnket az óriási feladatokkal szemben minden irányban kibaszni volt fötörekvésünk s megayugvással tekinthetünk vissza egy évtizedet meghaladó tevékenységünkre, s bár az eredményekkel ily formán nagyjában meg lehetünk elégedve, tudjuk, látjuk és léptenyomon tapasztaljuk, mily sok még e téren a tenni valónk.

Az idegen a látszat után indul, a látottakból alkot magának fogalmat; a városunkban és környékén megforduló idegenek — ilyenek pedig, tekintve határszéli fekvésünket és nagy forgalmu kereskedelmünket, nagy számmal keresnek fel — üzleteink felirataiból képzelhetnek bármit, csak azt nem következtethetik, hogy Magyarországon vannak, mert magyar cégfelirat, de még magyar üzleti hirdetést is alig találhatnak.

Társadalmi uton elérhetünk annyit, hogy minden üzletben van legalább egy segéd, aki beszél magyarul, de a cégfeliratok és hirdetések dolgában oly nagy a conservativizmus, hogy az ellen társadalmi uton tovább küzdeni meddő dolognak bizonyult.

Ez a körülmény indította egyesületünk igazgató-tanácsát — mely már ezen ügyét hosszabb idő óta tanulmányozza — arra, hogy a Nagyméltóságú Kormányhoz forduljon azon alázatos kérelemmel, miszerint az idegen cégfeliratok és üzleti hirdetések mellett törvényhozási

A „TORONTÁL“ tárczaja.**Bohózat.**

Irtó: Lucien Puech.

SZEMÉLYEK:

Barbotné Oszkár ur, Eulália barátja.
Montgrait Eulália A kapitány.
(Az egész történet egy chartresi ház kis szalonjában játszódik le. De máshol is lejátszódhatnék.)

I. JELENET.

Barbotné. — Asszonyom, ön nagyon meg lesz elégedve ezzel a lakással, amelyet Oszkár ur rendezett be számára. Most a fegyvergyakorlaton van szegény Oszkár ur... Huszonnyolc napig fog kinlódni szegény a gyakorlótéren... Reggel, kérem, idesűt a nap, éppen az ablakra. Aztán a katona urak erre masiroznak ki a gyakorlótérre, és így ön jó reggelt kívánhat Oszkár urnak innen, az ablakból... Oh, majdnem elfelejtettem!... Itt van egy levél a zsebemben az ön számára... furcsa, önt is Euláliának hívják, mint a kapitányét az emeleten... talán jól tenné, ha protogálná Oszkár urat a kapitány urná, mert az jó ember, de csak nappal. Este mindig be van csipve, kérem, mindenkinek megvan a maga kis hibája. Amikor sütsége lesz valamire, csak csöngessen, én mindig itt vagyok... (Elmegy.)

II. JELENET.

Eulália. — Levél Oszkártól, már ity hamar? (Olvas): „Imádott Euláliám! Megkaptam süngönyödet, már türelmetlenül várom az estét. Este tíz órakor elmegyek a kaszárnyából s ölelő karjaiba rohanok. Ezer csók kicsi szájadra,

arcocskádra! Isten veled! Oszkár.“ Tíz órára igéri... most már kilenc óra. Még van egy óram. Mit csináljak? Megnézzem a várost? Nézzük csak a Baedekert: (Olvas): Chartres, 14.751 lakos. Püspökség. Szép székesegyház... menjünk tovább... Hires pástétom... Chartres városát VI. Károly alatt foglalták el az angolok. A dánok 1432 ben foglalták vissza. A kálvinisták... (becsapja a Baedekert). Elmegyek a kávéházba. Megnézem az ujságokat, meg a vendégek fejét. Mondhatom, vidám hely ez! (Elmegy.)

III. JELENET.

A kapitány (belép Eulália szobájába). Azt hiszem, hogy egy kicsit be vagyok csipve... Ejnye, hát még nincs itthon a feleségem? Ez bizarr dolog... (Letezi a kardját egy sarkba). Ez Poincloux hibája, az őrnagyé... Egészen nyugodtan szivaroztam, amikor így szólt hozzám Poincloux: Igyunk két pohárka likört. De tizenöt pohárka likört itunk... (Észrevesszi a levelet, amit Eulália kisasszony az asztalon felejtett). Nini! Mi ez? (olvass) „Imádott Euláliám... hát a feleségemhez... Eulália... de hiszen ez lehetetlen... (tovább olvas) Este tíz órakor elmegyek a kaszárnyából... ezer csók... Oszkár! Oh, a nyomorult asszony! Es én, aki ugy biztam benne! Oh én birka! Mig én nem vagyok itthon, ő Oszkárokat fogad... Oszkárokat! Nem ismerem ugyan ezt az Oszkárt, de összetöröm a csontjait!... és neki is a hütelennek... Erdekes! Elmegy a kaszárnyából, hogy az ő ölelő karjaiba rohanjon! Az én ölelő karjaimba fogsz rohanni, gazember! (Körülnéz) De... hisz nem vagyok otthon! Tévedtem egy emelettel. De hát ez a levél? Bizarr dolog! Oh, a ravaszok! Eat a

lakást bérelték ki, hogy annál könnyebben csahassanak meg. Amikor én elmegyek, ő idejön, a nélkül, hogy bárki is látná. Összetöröm a csontjait! De hisz már régóta látok valami furcsa kifejezést az arcán, amikor azt mondja: „Isten veled, öregem; későn jössz haza? Es én öreg mamuh' léteure miédig pontosan megmond nekí, hogy mikor jövök haza... Legalább a tábornokkal csalna meg, ha már megcsal... pedig ez is gázság...“

IV. JELENET.

Oszkár (vidáman jön). Hopp! Itt vagyok! A kapitány. Hopp, itt vagy? Mit csinálsz itt?
Oszkár (megrökönyödve). De... kapitány ur?
A kapitány: Semmi kapitány. Mit csinálsz itt?
Oszkár. Hát meglátogatom...
A kapitány. Kit?
Oszkár. Euláliát, kapitány ur.
A kapitány. Igen? Euláliát?... Elöttem is Euláliának nevezí. Ez már mégis csak sok. Es azt hiszed, hogy ez sokáig fog tartani és hogy én nem veszem észre a ti viszonyotokat? Te azt hiszed, hogy én hülye vagyok... de legalább mentsd magad, beszéj!
Oszkár. Szeretem, kapitány ur.
A kapitány. Szereted?... Ejnye, hát én?
Oszkár. Hogyan?... Ön is?
A kapitány. Természetesen. De hisz elmebeteg ez a fiu! Ehhez küönbén semmi közöm. Te hibát követtél el és most lakolni fogsz érte. Te tréfálsz velem? megzavarod családi boldogságomat? Es szereted a feleségemet? Hol a kardom... (Mialatt keres-

A hivatalos melléklet nélkül.

uton a magyarnak is méltó helyet teremteni s az előbbieknél használatát reclam-adó kivételével csökkenteni kegyeskedjék.

Az állam-nyelv kötelező használatának kimondása hazánkban politikai szükségesség, nemzetiségeinknél talán kissé kedvezőtlenül fogadtatnék, de az állami egység kifejezésének szempontjából hazafiai kötelességük érzetében rövid idő alatt meg kell az eszmével barátkozniok.

Nem tartjuk kivihetetlennek az idegen nyelvű üzleti hirdetések megadóztatását már azon körülményről fogva sem, mert az újságbeli reklám hirdetések után ugy is szed az állam illetékeket, miért ne tehetné azt az ugyan azon célt szolgáló üzleti hirdetések után is, főképen akkor, ha azokban az államnyelv nem is respektáltatik.

De indító okul szolgálhat ezen adónem behozatalára a szomszédos déli államok, nevezetesen Szerbia és Románia, példája is — a művelt nyugati államai egységes nemzeti nyelvükkel nem nyújthatnak e tekintetben példát — mely államokban, t. i. Szerbiában és Romániában, ezen adónem az állami bevételeket elég szép összeggel szaporítja s egyben az állami nyelv használatát — annak adómentességénél fogva — előmozdítja úgy, hogy a fentebb említett két államban az üzleteken a főhelyet az állami nyelv foglalja el még azon esetekben is, ha annak tulajdonosa idegen nemzetnek a fia.

Még lévén győződve, hogy az általunk javasolt törvényhozási intézkedés a kereskedelmi érdekeket egyáltalán nem sértené, az állam-pénztár javára pedig nem megvetendő jövedelmi forrást nyitna meg s egységes magyar állami-ságunk külső kifejezésében megbecsülhetetlen tényezőt képezne, még egyszer tisztelettel ajánljuk előterjesztésünket a Nagyméltóságú Kormány figyelmébe, kérvén, hogy az eszmét tanulmányoztatni és életrevalósága esetén az életbe léptetésre szükséges intézkedéseket megtenni kegyeskedjék.

Pancsován, 1898. évi április hó 15. én.

a „Gromon Dezső magyarnyelvterjesztő egyesület“
nevében

a Nagyméltóságú m. kir. Kormányának

legalázatosabb szolgálói:

Romanecz Mihály
igazgató.

Dózsa Imre
titkár.

HIREK

Tájékoztató.

Április 24. A jót. négyzet évzáró ülése.
Április 27. Városi közgyűlés.
Május 5. Megyei áll. választmány.
Május 9. Közigazgatási bizottság ülése.
Május 15. Tiszti szék.
Május 15. Kerékpárverseny Nagybecskereken.
Május 16. Tavasz közgyűlés.
A villamos világítással ellátott gőzfürdő reggeli 6 órá-tól nyitva van: nők részére kedden és pénteken délután 5 óráig; ugyanezen napokon urak részére este 6-8 óráig.

gél, Oszkár kimenekül az ajtón.) A teremtésit! Elszökött a gyáva. Nyugalom, kapitány, nyugalom.
V. JELENET.

(Eulália belép, és megdőböbbenve áll meg a kapitány előtt)

A kapitány: Pardon, asszonyom . . .

Eulália. Pardon, uram . . . ön bizonyára a kapitány . . .

A kapitány: Igen, kapitány vagyok . . .

Eulália. Oszkár kapitánya, ugye?

A kapitány. Hogyan, hát ön is . . . azaz ön is ismeri azt az Oszkárt?

Eulália: Hogyne! Hisz ő az én . . . az én barátom . . . most itt van fegyvergyakorlaton, és én is idejöttem . . .

A kapitány: Hogy lássam . . . tíz órakor!

Eulália: Igen. Így írta meg nekem.

A kapitány: Hát ön volna: . . .

Eulália (bemutatja magát): Montgrait Eulália kisasszony vagyok.

A kapitány. — Eulália! . . . Eppen úgy hívják, mint a feleségemet . . . és én azt hittem . . . hát ez nagyon jó! Képzelve csak, asszonyom . . . (félre) csinos teremtés! . . . esetleg nem baj, ha egy kicsit becsapom a feleségemet. Azt mondom majd neki, hogy inspekcióra voltam . . . (Euláliához.) Képzelve csak asszonyom, az előbb nyugodtan ülök a kávéházban, amikor odajön Poincloux, tudja, Poincloux, az őrnagy . . .

(A függöny legördül.)

Utóirat: A huszonnyolc nap közül Oszkár ur huszonnyolcát kasszárnyafogságban töltött.

— **Kirendelés.** A m. kir. igazgyminis-ter Chamilla Antal nagybecskereki kir. törvényszéki sibirót a nagybecskereki kir. járásbíró-sághoz mint végleges székhelyére rendelte ki.

— **Április 11.** Végzsentsmihályról írják, hogy a románlakta község sikerült ünnepélyt rendezett a félszázados évforduló alkalmából. Az ünnepi beszédet Zsenár Mihály községi jegyző mondta, beszélt azonkívül magyarul ifj. Dajda Pantelimon tanító, románul pedig Olariu György iskolaigazgató fejegetta az ünnep jelentőségét. Az iskolás gyermekek közül magyar szavallatokat mondtak: Wig Ilona, Jenasel Johanna, Argyelán Julia, Argyelán Simon, Mundreán Pánta és Mohán Mária.

— **Jubiláló jegyző.** Putics István, Szerb-Aradács község jegyzője, ma ünnepelte szűk családi körben 25 éves jubileumát annak a napnak, hogy jegyzővé választották. A jubiléust, ki egy negyedszázadot töltött Aradácsban s azalatt csak népe boldogítása volt előtte a főcél, a mai nap folyamán számosan üdvözölték. A jó kívánásokhoz hozzájárulunk mi is; adja az Ég, hogy még számos éveken keresztül legyen apja községének.

— **Főuri esküvő.** A temesvári gör. kel. szerb székesegyházban tegnap délelőtt fél 12 óra kor vezette oltár elé dr. Rajasich György főlyai nagybirtokos csávosi és bobdai Csávossy Gyula bobdai nagybirtokos szeretetreméltó, kedves leányát, Adriennét. A templomot már jóval 11 óra előtt nagyszámu előkelő közönség állta körül. Az esketési ünnepi szertartást a hirtelen megbetegedett Zmejánovic Gábor verseci szerb püspök helyett Dosen Izsák archimandrita végezte nagy és fényes segédlettel. A templomban Popovits Nikanor gör. kel. szerb püspök is megjelent püspöki trónusában. Násznagyok voltak: Dungyerszky György és Jagodics Bogumil. Pontban féltizenkettőkor rohogott a menyasszony négyes fogata a templom elé, melyben kivüle Dungenyrszky György násznagy ült. Utána a vőlegény, Rajasich György báró felpántlikázott négyes fogata jött Jagodics Bogumil násznaggyal. A többiek sorrendje a következő volt: Csávossy Alice Rajasich Vladimir báróval, Rajasich Olga baronesse Csávossy Gyula főhadnaggyal, Gyertyánffy Miczi Rajasich József báróval, Rajasich Marta és Jela baronessek Dungenyrszky Gedeonnal, Rajasich Márta bárónő, az örömanya Csávossy Ignác kir. tanácsossal, a menyasszony nagyapjával, Jagodics Bogumilné szül. Rodich bárónő, idb. Csávossy Gyula örömapával, Csávossy Gyuláné szül. Spiegelfeld Jozsefin bárónő Gudenus Hugó báróval, Rajasich Zóra bárónő Szívó altábornagy nejevel, öz. Gyertyánffy Jánosné Szívó altábornagyval és Daniel Jánosné és Gudenus Hugó báróné Dániel Jánosnal. A székesegyházat megtöltött előkelő közönség soraiban voltak a többek közt: Molnár főispánné és leánya, gróf Dessewffy Aladárné, Nechwalszky vezérőrnagné és leánya, Reviczky Pálné, Blaskovics orsz. képviselő, Adler ezredes, továbbá a Dadányi, Damaszkín, Prepeliczay, Prónay, Zmeskál, Patyánszky, Jeszenszky, Hámory, Malenica, Van Royen, Várnay, Parlagi Főris, Cosma, Frommer, Pavlovics, Králik, Lászar, Gulyás, Vertán, Stefanovics, Dimitrievics, Csurgay, Csernojevic családok tagjai. A hölgyek díszes toleltői fésői szépségü látványt nyújtottak. Két órakor a „Koronaherceg“ szálló kis termében ebéd volt. Este a boldog pár nászutra ment.

— **Honvéd hadbírák szaporítása.** A honvédség hadbíró-ságainál legfelsőbb rendeltetű megazaporítják a hadbírák létszámát. Tizenkét díjas hadbíró-hadnagyokot fognak kivonni legközelebb. Azon önkénteseket, akik a jogi tudományokra készülnek, illetve már az államtudományi vizsgát letették vagy le fogják tenni, felszólították, hogy a tiszti vizsga letétele után pályázzanak a hadbíró gyakorlati állásokra. Kilátásban van egyuttal a gyors előléptetés is.

— **Táncmulatság.** A nagybecskereki aranyifjuság egyik legagilisabb tagja, Boróczy Dezső ur, sikerült táncestélyt rendezett tegnap a kaszinóban, a melyen kis társaság vett ugyan részt, de a hangulat fölért akármilyen báléval. Ott voltak:

Asszonyok: Rónay Jenőné, öz. Hegedüs Miklósné, dr. Linyacszy Pálné, dr. Mihalovits Ödönné, Réczey Gyuláné.

Leányok: Petrovits Irén és Zaida, Récsy Anna, Vécsy Gáci.

— **Névmagyarosítás** Geiger Mór, a Fonciére pesti biztosító intézet Nagybecskereken is ismert kassai tisztviselője nevét belügyminiszteri engedéllyel Hegedüsre változtata.

— **Kerékpár-verseny.** A nagybecskereki Kerékpár-Egylet tegnap este tartott választmányi ülésében elhatározta, hogy a versenypályát a kiválmakhoz képest azonnal átalakítja és felületét cement réteggel bevonatja, mely munkálatok még e héten megkezdődnek. Egyben elhatározta a választmány, hogy május hó 15-én vasárnap országos kerékpár-versenyt rendez, mely már előre is igen érdekesnek ígérkezik, mivel számos budapesti kiváló versenyző fog azon részt venni. Az érdekeséget az is igen fogja emelni, hogy Mersdorf Péter helybeli kerékpár-matador, matchre kihívta a tavalyi országos versenyünkről ismeretes Szávics Szvatopluk (Szvatolik) belgrádi hírlapíró, ki a múlt vasárnap megtartott ujvidéki kerékpárverseny főversenyén első díjat nyert. A főversenyen ugyanis Mersdorf elbukott és így igen könnyű volt Szvatopluk annak az első díjat elnyerni, a ki oda nyilatkozott, hogy ugys megnyerte volna az első díjat, ha Mersdorf Péter nem is esett volna el. Tudvalevő dolog pedig, hogy Szvatopluk ur tavalyi versenyünkön a futásban jóval hátrább maradt Mersdorfnál. Ezzel kapcsolatosan megemlítjük, hogy Mersdorf Péter az ujvidéki megnyitó versenyen megnyerte az első díjat és csakis a rossz pályának, a mely tulajdonképpen gyakorló-pálya és ennélfogva versenyekre nem alkalmas, tulajdonítható Mersdorf bukása, de nemcsak Mersdorf, hanem bukott még legalább tíz versenyző, kik valamenayien alaposan megsérültek.

— **Megégett asszony.** Sajnálatos baleset érte tegnap Fischer Lipótnét (szül. Steiner), a ki most súlyos sérüléseivel künn fekszik a központi József kórházban. Az asszony ugyanis szénvassal vasalt s közben fel akarta a tűzet élesíteni. Mint-hogy pedig ez nem ment olyan könnyen, petroleumot öntött rá s egészen közel hajolva a vasalóra, fújni kezdte a tüzet. A láng ebben a pillanatban kiesapott s elborította az asszony arcát. Onnan hamar tovább terjedt, úgy hogy a boldogtalan nő egy perc alatt eleven fákllya gyanánt rohant ki az udvarra, onnan pedig a jégverembe. A házban lakók azután segítségére siettek és nagynehézen eloltották a tüzet, de Fischer Lipótné olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy nyomban kiszállították a központi kórházba, hol most élet és halál között lebeg. A sze encsétlen asszony sorsa iránt városszerte nagy a részvét.

— **A vitéségi érmek ügyének rendezése** tárgyában a közös hadügyminiszterium akként intézkedett, hogy akik első osztályu arany vagy ezüst vitéségi érem birtokában vannak, de jelenleg pótdíjat nem kapnak, annak elnyerése végett lakhelyük pontos megjelölése mellett s a jogcímet igazoló okmányok kapcsán, hozzá folyamodjanak és törvényszéki bizonyítani tartoznak azt is, hogy érmüket büntető itélettel el nem vesztették. Az ily tárgyú kérvények a lakóhely hadkiegészítő parancsnoksághoz adandók be.

— **Mese a feltámadt lakatos-inasról.** Megirtuk tegnap a kis Radulovity inasgyerek tragédiáját s értesüléseink alapján ott hagytuk el, hogy felakasztotta magát. Azóta örvendetes változás állott be a dologban. Mikor a fiu apja ugyanis rátalált magzatára, az ott lógott mozdulatlanul a kötélén. Az öreg hirtelen megszabadította gyermekét a kellemetlen helyzetből s bevitte a szobába, hol időközben már összegyűltek a szomszédok és annak rendje s módja szerint elszáraták a kis Nikolát, a kiről hirtelen kinttötték, hogy milyen derék, jó fiu volt. Elfeledték a nénikék azt a sok bosszúságot, a mit a lakatos-inas okozott nekik s annyira mentek buzgalomban, hogy csoda támadt, mert már ilyen magasztalásokra még a holtak is felébrednek. A Nikola gyerek ugyanis nem halt meg egészen, csak félig s a hogy újra működni kezdett benne a vér, magához tért. Velt persze szörnyűleődés, a jó asszonyok tucat-számra hányták magukra a keresztet s Nikolából újra imposztor lett, a ki még ilyen komoly ügyben is becsapja őket. A fiu állapota egyébként annyira kielégítő, hogy tegnap este már részt vett holmi kisebbfajta gradnucicai parázs verekedésben.

Az inségeseknek.

Nagybecskerek, április 22.

A torontálmegyei inségesek részére a központi segélyező bizottság címe alatt újabban a következő adományok érkeztek:

Magarasevics Pál községi jegyző gyűjtőívén (Gyála): Erdélyi János, Magarasevics Pál 2—2 frt, Heirfeld O., Plesz László, dr. Polgár J. 50—50 kr, Jakovlyevits Draga, Rosenfeld Janka 25—25 kr, Deutsch Izsó, Jókai Mihály 20—20 kr, Spitzer László 15 kr, Agrina György, olvashatatlán 10—10 kr, összesen 6 frt 75 kr.

Klein testvérek gyűjtőívén (Kis Zombor): Porges Henrik, Eisenberger Nándor, Julius Miksa, Weisz Albert, Loria Henrik, Gruber Zsigmond, Klein Lajos, Klein József, Fischhof Gyula, Weisz Manó, Reitter A., olvashatatlán 1—1 frt, Berk Mór, Löwy S., Bohuv Sándor, Politzer József, Freund Odön, Grossmann Bernát, Ungvári István, Klein Géza 50—50 kr, összesen 16 frt.

Mihályfy Gyula gyűjtőívén (Glogon): Mihályfy Gyula 2 frt, Lehr Péter, Schostaries József, Gross Jakab, Francz Schadi, N. N., olvashatatlán 50—50 kr, Erhard J., Tüссерer József 30—30 kr., Messer Antal, Spisser Karl, olvashatatlán 20—20 kr., Liebzeit Francz 10 kr., összesen 6 frt 30 kr.

Nagykikindai főszolgabíró visszaküldi az általa fel nem használt adományt 422 frt 40 kr. Szabolcsvármegye alispánjának gyűjtése 48 frt 40 kr.

Az alispáni hivataltól megérkezett Novakovics Péter adománya 9 frt.

April hó 20-án befolyt összesen 508 frt 85 kr. Hozzáadva az eddigi bevételt 24914 frt 10 kr.

Együtt . . . 25422 frt 95 kr. Az eddig feltüntetett kiadás . . . 22236 frt 28 kr. Ehhez hozzáadva az újabb kiad. 2500 frt — kr.

Összes kiadás . . . 24736 frt 28 kr. Levonva a kiadást a bevételből, marad készpénz . . . 686 frt 67 kr.

N.-Becskerek, 1898. évi április hó 20-án.

A központi segélyező bizottság.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése április 22.)

Budapest, április 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma folytatta a lelkészi jövedelmek kiegészítéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Páder Rezső, Marjay Péter és Lakatos Miklós hozzászólása után a vita folytatását holnapra halasztották.

Bedőlt ház.

Budapest, április 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) A külső váci köruton ma bedőlt egy emeletes új ház. Eddig 5 halottat és 30 sebesültet hoztak elő a romok közül.

Háboru küszöbén.

Budapest, április 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Madridból jelentik: A képviselők ma kijelentették, hogy a végső lehetségesig kell a küzdelmet folytatni Amerika ellen.

Budapest, április 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) New-Yorkból telegrafálják: Ma elindult a második hajóraj is, hogy Havannát tengeri zárlat alá vegye. Az elnök 100.000 embert hív fegyver alá; ebből 80.000 jut Cuba megszállására, 20.000 pedig a parti védelmekre.

A tőzsdéről.

Budapest, április 22. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kiállítás mérsékelt, vételkedv kielégítő, forgalom 30.000 mm., az árak 5—10 krral emelkedtek. Köttetett:

Buza márc.-ápr. 13 52—13 55
Buza szept.-októberre 10 34—10 35
Kukorica máj-juniusra 5 63—5 64
Zab márc.-április 7 42—7 44
Repce 12 85—12 95

Színészet és irodalom.

= Folt, a mely tisztít. Echegaray hatásvos színművét tegnap adták másodszor, még pedig ismét egészen telt ház előtt. A tegnapi előadásnak az kölcsönzött különös érdekességét, hogy Matilde szerepében a társulatnak egy új tagja, Kápolnay Juliska mutatkozott be. Sugártermetű, szép, fiatal leány, ki puza megjelenésével már meghódította a közönség egy nagy részét. De igazságtalanok volnának, ha tegnapi felleptének kétségtelen sikerét csupán megvesztegető külsejének tulajdonítanók. Intelligens, gondolkodó színésznőnek látszik, kinek nyugodt, minden szintalhasogatást mellőző előadása, helyes pointírozása igen jó benyomást tesznek a hallgatóra. A kisasszonynak persze vannak hibái is. Arcjátéka nem elég mozgékony, gesztusai majdnem mindig egyformák s ott ahol az indulat kitér, mint pl. a második felvonás végén, gyenge hangja felmondja a szöveget. A közönség azonban rózsás hangulatban volt, s mitsem törődve ez aránytalanságokkal, lelkesen és őszintén tapsolt Kápolnay Juliskának s a második felvonás után nem kevesebbszer mint 5-ször hitta ki a szép vendéget.

Enriqueta hálátlan szerepe ezuttal Tuboly Klementinnek jutott, ki sok igyekezettel játszott, de természetesen ő sem tudott ezzel a női szörnynyel nagyobb hatást kelteni. Déri (Fernando) és Halmay (Don Justo) ezuttal is pompás alakításokat nyújtottak. A sűrűn felhangzó tapsokból nekik is bőven jutott. —r.

= Talmi hercegnő. A legújabb eredeti operette-irodalom legnagyobb sikert aratott darabja kerülholnap este színpadra. Konti, a „Suhanc”, „Királyfogás” stb. zseniális szerzője, miután sokáig hallgatott, szövetkezett a termékeny Kövessi Alberttel és megírták együtt a „Talmi hercegnőt”, a mely egyesíti magában a két kiváló szerző összes jeles tulajdonságait. Elég annyit fölemlíteni, hogy a darab rövid idő alatt a napokban éri meg a Népszínházban a 25-ik előadást. Az operette verses részeit az újabbkori poétanemzedék legtehetségebb tagja, Makai Emil írta. A két női főszerepet Lévy Sárika és Halmayné játszik.

= Halasi Béla a Magyar Színházban. Halasi Béla, a szép tehetségű és sokoldalú színész, ki a Peterdi-ára alatt kedvence volt a nagybecskereki közönségnek, a Magyar Színházhoz szerződött. A törekvő és sok tehetségű bufforól most a következőket olvassuk a fővárosi lapokban. A Magyar Színház e heti újdonsága Cottens és Gavault nagy operettje, az „Utazás egy apa körül” lesz, melyhez Louis Varney írta a zenét. Az operettben Ledofszky Gizella Diána énekesnő szerepét fogja kreálni s ugyanez alkalommal fog bemutatkozni Halasi Béla, ki virágvasárnap óta a Magyar Színház szerződött tagja.

= Színészet Nagyikindán. A „T. K.” írja: Mint értesülünk, Halmay Imre szingagzató, ki társulatával jelenleg nagy sikerrel működik Nagy Becskereken, oly annyira kívánczozik Nagyikindára, hogy a városi tanács mégis csak engedélyt fog neki adni. Halmaynak az a szándéka, hogy csak 12 előadást tartson nálunk és kizárólag újdonságokat mutasson be a közönségnek. Miután a Halmay igazgatósága alatt működő társulatnál ki van zárva még a lehetőség is annak a nyomoruságos helyzetnek, a melyben a Pete dy-féle társulat itt Nagyikindán nyögött, a maguk részéről sem ellenezők, ha a társulatnak az engedély megadatnék, annyi val is inkább, mert Halmay társulatának mostani vendégszereplése mintegy bemutatkozás akar lenni arra az időre, a midőn a kaszinó a nagyikindai magyar színiügyet kezébe véve, biztos megélhetést biztosít itt a jövő tavasszal a magyar színészetnek.

= Prévost „Juliette házassága” egy telivér párisi leánykának szívilágát tárja az olvasó elé a menyegzőjét közvetlen megelőző időben s tapasztalatait, melyeket a házasság első heteiben szerez. E művészi kivitelű címlappal ellátott könyv Sachs és Pollák könyvkiadásában (Budapest, Andrassy-ut 37. szám) megjelent és minden hazai könyvkereskedésben 50 kr. bolti áron kapható.

Nyilttér.*

Egy ártatlanul elítélt.

Tekintetes szerkesztő ur!

Az igazságnak és egy fiatal ember reputációjának tartozom a következő nyilatkozattal, melyet becses lapjába felvenni méltóztatassék.

E folyó évi március hó 26-ik napján megtartottam az itteni telekkönyvi hivatalban a Szlankamenacz Tósa elleni árverést, és bánátpénz gyanánt felvettem az illető vevőktől négyszáz husz forint 8 krajcárt.

Az árverés eltartott az nap délig és a bánátpénzt csak délután küldhettem be az adóhivatalba.

Irnokom, a ki a pénzt bevitte, visszahozta az árverési jegyzőkönyvet a reá vezetett adóhivatali nyugtával.

A nyugtán számmal volt írva a 420 frt 8 kr. és segédem, — mi rosszat sem gyanítva, — beküldötte az iratokat a telekkönyvi hatóság-nak, a hol sem az iktató, sem a telekkönyv-vezető urak nem tartották aggályosnak az adóhivatali nyugtát, beosztották az ügyiratokat az előadónak elintézés végett. Ez sem vette észre, hogy a nyugta nincsen helyesen kiállítva, és a dolog e tekintetben — mintegy — hibásnak tűnt fel.

Április hó 5-én megtartott a kir. törvényszék részéről az adóhivatalnál a skontro és észrevételek, hogy március 26-án nem 420 frt 8 kr., hanem csak 120 frt 8 kr. lett befizetve.

Kiemeltettek a telekkönyvi hivatalnál az általam beküldött ügyiratok és konstátáltattak, hogy az árverési jegyzőkönyvre vezetett adóhivatali nyugta hamisítva van.

E folyó évi április hó 6-ik napján irodamba jött a törvényszéki vizsgálóbíró ur és felmutatva nekem a hamisított nyugtát, megejtette a vizsgálatot.

Első kérdés volt: ki vitte be az adóhivatalba a pénzt?

Balog István irnokom azt vallotta, hogy ő vitte el a pénzt és hogy nem 120 frt 8 kr., hanem 420 frt 8 kr-t fizetett le az adótárnoknak.

Segédem és két irnokom Balog Istvánnak ezen vallomása alapján azt vallották, hogy előttük olvasta le segédem a 420 frt 8 kr-t Balog István kezéhez és ennek következtében bebizonyítottam a vétettet ama ténykörülmeny: hogy a nyugtatvány hamisítását Balog tényezte.

A vizsgálóbíró ur elrendelte Balog Istvánnak előzetes letartóztatását és elzárta.

A vizsgálat folyt április 6-ik napjától április 20-ik napjáig és a szegény Balog Istvánban egyik ellenmondás érte a másikát, úgy, hogy a bíróság és én Balogot bűnösnek tartottuk.

Április hó 20-án megjelent hivatalos irodámban Gavrilovits városi alkapitány ur és Török Pál volt irnokom.

Gavrilovits ur ügyessége és fáradhatlan utánjárásának sikerült kipuhatolni a bűnöst és pedig Török Pál volt irnokom személyében, a ki előttem és valamennyi személyzetem előtt bevallotta, hogy folyó évi március hó 26-án ő vitte be az adóhivatalba, hogy csak 120 frt 8 kr-t fizetett a tárnok kezéhez és hogy azután ő hamisította az adóhivatali nyugtatványt.

Gavrilovits alkapitány ur — a ki ezen eljárásáért dícsérlet érdemel, elvezette Török Pált a vizsgálóbíró urhoz, a hol az beismerte a tényt, és egyben elmondotta, mire költötte el a háromszáz forintot.

Török Pál vizsgálati fogságban maradt és a szegény ártatlan Balog István szabadon bocsáttatott.

Balognak előbbi vallomásai abban talájják megfajtásukat, hogy ő f. évi március hó 30. és 31. napján szinte vitt be bánátpénzeket az adóhivatalba és féltelme és zavarában összetévesztette az ügyet és ellenmondásokba keveredett, minek az volt a következménye, hogy a bíróság és mi miadannyan bűnösnek tartottuk.

Balog István, a ki 14 napi szügyent és kint állott ki a törvényszék börtönében, ismét irodámba fogadtam vissza az ő elégtételére, ha az egyáltalában erkölcsi kárpótlásnak vehető. Kolt Nagybecskereken, 1898 évi április hó 22-én.

Hadfy Döme,
kir. közjegyző.

* Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Városi színház.

Nagy-Becskerek, pénteken 1898. április hó 22-én.

Zóna-előadás fél helyárrakkal, adatik:

A vasgyáros.

Társadalmi színmű 5 felvonásban. Irta Ohnet György.

Kezdete 7 és fél órakor.

